Europski parlament
2014-2019

Dokument s plenarne sjednice

A8-0153/2016

26.4.2016

IZVJEŠĆE

o siromaštvu: rodna perspektiva
(2015/2228(INI))

Odbor za prava žena i jednakost spolova

Izvjestiteljica: Maria ArenaIzvjestiteljica za mišljenje (*):
Lynn Boylan, Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

(*) Pridruženi odbor – članak 54. Poslovnika

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽENJE 20

MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA 21

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE 29

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U NADLEŽNOM ODBORU 35

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU 36

(*) Pridruženi odbor – članak 54. Poslovnika

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o siromaštvu: rodna perspektiva
(2015/2228(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir članke 8., 9., 151., 153. i 157. Ugovora u funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije, a posebno njezine odredbe o socijalnim pravima i ravnopravnosti žena i muškaraca,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) iz 1979.,

– uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Konvencija iz Istanbula),

– uzimajući u obzir strategiju rasta EU-a Europa 2020., a posebno njezin cilj smanjenja broja Europljana koji žive ispod nacionalne granice siromaštva za 25 % do 2020. i izbavljenja više od 20 milijuna ljudi iz siromaštva, kao i potrebu da se sustavi socijalne zaštite i mirovinski sustavi u državama članicama iskoriste u punoj mjeri kako bi se zajamčila odgovarajuća potpora dohotku,

– uzimajući u obzir Paket mjera za socijalna ulaganja Komisije iz 2013.,

– uzimajući u obzir Zajednicu prakse o rodno osviještenoj politici (GenderCop) Europskog socijalnog fonda, a posebno radnu skupinu GenderCop-a za siromaštvo i uključenost,

– uzimajući u obzir članak 7. Uredbe o zajedničkim odredbama o strukturnim fondovima za razdoblje 2014. – 2020.,

– uzimajući u obzir Godišnju konvenciju Europske platforme za suzbijanje siromaštva i društvene isključenosti iz 2014.,

– uzimajući u obzir Direktivu 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (preinaka),

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ,

– uzimajući u obzir Plan Komisije iz kolovoza 2015. o novom početku suočavanja s problemima uspostave ravnoteže između poslovnog i privatnog života u zaposlenim

obiteljima,

– uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 3. prosinca 2015. naslovljen „Strateška suradnja za jednakost spolova 2016. – 2019.” (SWD (2015)0278),

– uzimajući u obzir rezultate istraživanja o lezbijkama, homoseksualcima, biseksualnim i transrodnim osobama u EU-u koje je provela Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA) i objavila 17. svibnja 2013.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. listopada 2005. o ženama i siromaštvu u Europskoj uniji[1] i Rezoluciju od 3. veljače 2009. o nediskriminaciji koja se temelji na spolu i međugeneracijskoj solidarnosti[2],

– uzimajući u obzir stajalište usvojeno na prvom čitanju 20. listopada 2010. radi donošenja Direktive 2011/.../EU Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive o rodiljnom dopustu[3],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2011. o slici siromaštva žena u Europskoj uniji[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. travnja 2011. o prioritetima i glavnim crtama nove okvirne politike EU-a za borbu protiv nasilja nad ženama[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2011. o položaju žena koje se bliže dobi za umirovljenje[6],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2011. o položaju samohranih majki[7],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. travnja 2012. o ženama i klimatskim promjenama[8],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. svibnja 2012. o primjeni načela jednake plaće radnika i radnica za jednaki rad ili rad jednake vrijednosti[9],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. veljače 2013. o 57. sjednici Komisije UN-a o položaju žena (CSW) na temu uklanjanja i prevencije svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama[10],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2013. o učinku gospodarske krize na

[1] SL C 233 E, 28.9.2006., str. 130.
[2] SL C 67 E, 18.3.2010., str. 31.
[3] SL C 70 E, 8.3.2012., str. 162.
[4] SL C 199 E, 7.7.2012., str. 77.
[5] SL C 296 E, 2.10.2012., str. 26.
[6] SL C 51 E, 22.2.2013., str. 9.
[7] SL C 131 E, 8.5.2013., str. 60.
[8] SL C 258 E, 7.9.2013., str. 91.
[9] SL C 264 E, 13.9.2013., str. 75.
[10] SL C 24, 22.1.2016., str. 8.

jednakost spolova i prava žena[1],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2015. o napretku u području jednakosti žena i muškaraca u EU-u 2013.[2],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2015. o strategiji EU-a za jednakost žena i muškaraca nakon 2015.[3],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2015. o primjeni Direktive 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2015. o obnavljanju Plana djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju[5],

– uzimajući u obzir studiju objavljenu u travnju 2014. pod naslovom „Samohrani roditelji i zapošljavanje u Europi”, koja je provedena na zahtjev Komisije,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja o ostvarenju ciljeva borbe protiv siromaštva s obzirom na rastuće troškove za kućanstva te popratno mišljenje Odbora za prava žena i jednakost spolova,

– uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i jednakost spolova i mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za kulturu i obrazovanje (A8-0153/2016),

A. budući da je prema posljednjim podacima Eurostata broj žena pogođenih siromaštvom i dalje konstantno veći od broj muškaraca pogođenih siromaštvom, te da on trenutačno iznosi oko 64,6 milijuna žena u odnosu na 57,6 milijuna muškaraca[6]; budući da to pokazuje da siromaštvo ima drugačiji učinak na žene i na muškarce; budući da su 2014. žene bile posebno pogođene opasnosti od siromaštva u 28 država članica EU-a, uz stopu od 46,6 % prije socijalnih transfera i 17,7 % nakon socijalnih transfera; budući da se stopa žena pogođenih siromaštvom uvelike razlikuje među državama članicama; budući da je stopa siromaštva među migranticama i ženama koje pripadaju etničkim manjinama ista na razini cijelog EU-a bez obzira na to koliko se međusobno razlikuju te ugrožene skupine, kao što su starije žene, neudane žene, samohrane majke, lezbijke, biseksualke, transrodne žene i žene s invaliditetom; budući da 38,9 % stanovništva i 48,6 % neudanih žena u 28 država članica EU-a nije u mogućnosti pokriti nepredviđene troškove; budući da je Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava izvijestio da žene čine siromašniji dio svjetskog stanovništva i da se broj žena koje žive u siromaštvu u ruralnim područjima povećao za 50 % od 1975. te budući da žene odrađuju dvije trećine radnih sati u svijetu i proizvode polovicu svjetske hrane, a svejedno primaju samo 10 %

[1] Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0073.
[2] Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0050.
[3] Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0218.
[4] Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0351.
[5] Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0350.
[6] http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=fr

svjetskih prihoda i posjeduju manje od 1 % svjetskog vlasništva;

B. budući da jednakost spolova na tržištu rada koja se postiže povećanjem socijalnog i gospodarskog blagostanja ne donosi korist samo ženama nego i cjelokupnom gospodarstvu i društvu; budući da je cilj jamčenja jednakosti muškaraca i žena određen još Ugovorom iz Rima 1957. godine;

C. budući da su se u Konvenciji UN-a o pravima djeteta i Programu za održivi razvoj do 2030. vlade obvezale na to da će zajamčiti da svi dječaci i djevojčice završe kompletno osnovno obrazovanje; budući da je u svibnju 2015. na Međunarodni dan žena Parlament organizirao događaj naslovljen „Osnaživanje djevojčica i žena obrazovanjem”; budući da je obrazovanje, i formalno i informalno, ključno za prevladavanje marginalizacije i višestrukih oblika diskriminacije jer se njime omogućuje dijalog, otvorenost i razumijevanje među zajednicama te jačaju marginalizirane zajednice;

D. budući da se u vrijeme gospodarske recesije osobe koje su već izložene opasnosti od života u siromaštvu, a to su većinom žene, nalaže u ugroženom položaju na tržištu rada i u pogledu socijalne zaštite, posebno osobe koje pripadaju skupinama izloženima višestrukoj diskriminaciji; budući da istraživanje o pripadnicima skupine LGBT u EU-u pokazuje da se lezbijke, biseksualke i transrodne žene suočavaju s nerazmjernim rizikom od diskriminacije na temelju svoje seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, i to u zapošljavanju (19 %), obrazovanju (19 %), stanovanju (13 %), zdravstvenoj skrbi (10 %) i pristupu socijalnim uslugama (8 %); budući da to dovodi do nerazmjerne opasnosti za njihovu ekonomsku i socijalnu dobrobit;

E. budući da su politike štednje, čije je provođenje u državama članicama zatražila Komisija, uz gospodarsku krizu posljednjih godina povećale nejednakost i posebno pogodile žene, čime se pogoršalo siromaštvo među ženama i sve ih više isključilo iz tržišta rada; budući da je smanjena količina mreža javnih usluga i infrastrukture skrbi za djecu, starije i bolesne, kao i ponuda visokokvalitetnih i besplatnih javnih usluga;

F. budući da su obitelji sa samohranim roditeljem u većoj opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti (49,8 % u usporedbi s prosjekom od 25,2 % za kućanstva s uzdržavanom djecom, iako i među državama članicama postoje velike razlike)[1]; budući da su prema podacima Eurostata 2014. žene predstavljale 56,6 % kućanstava sa samohranim roditeljem u Uniji; budući da siromaštvo uvelike utječe na osobni razvoj i obrazovanje djece te da učinci mogu trajati cijeli život; budući da su se povećale razlike u obrazovanju djece koja potječu iz različitih društveno-ekonomskih slojeva (u 11 zemalja pružanje predškolskog obrazovanja i skrbi za djecu do 3 godine starosti doseže pokrivenost od najviše 15 %); te budući da postoji velika vjerojatnost prenošenja siromaštva na više generacija; budući da nedostatak kvalitetnog obrazovanja znatno povećava rizik od siromaštva djece i njihove socijalne isključenosti, dok brojni čimbenici povezani s obiteljskim životom, kao što su nestabilnost, nasilje ili loši uvjeti stanovanja, uvelike pogoršavaju rizik od napuštanja školovanja;

G. budući da su žene koje žive u ruralnim područjima posebno pogođene siromaštvom; budući da mnoge žene koje žive u ruralnim područjima nisu uopće evidentirane na tržištu rada i registrirane kao nezaposlene; budući da je stopa nezaposlenosti žena u

[1] Save the Children, „Siromaštvo djece i socijalna isključenost u Europi”, Bruxelles, 2014., str. 14.

ruralnim područjima izrazito visoka, a one koje su zaposlene imaju vrlo niska primanja; budući da žene u ruralnim područjima imaju ograničen pristup obrazovanju, ranom otkrivanju raka i općenito zdravstvenoj skrbi;

H. budući da život na rubu siromaštva dovodi do socijalne isključenosti i nesudjelovanja u društvu u pogledu pristupa obrazovanju, pravosuđu, cjeloživotnom učenju, uslugama primarne zdravstvene skrbi, primjerenom stanovanju i prehrani, vodi i energiji te pristupa i sudjelovanju u kulturnom životu, informacijama, sportu te javnom prijevozu; budući da se ulaganjem u politike za pružanje potpore ženama unapređuju i životni uvjeti njihovih obitelji, posebno njihove djece;

I. budući da samo 11 % majki u Europi želi biti zaposleno na puno radno vrijeme, a 63 % žena želi imati mogućnost fleksibilnog radnog vremena kako bi se mogle prilagoditi obiteljskim obvezama[1];

J. budući da razlika u plaćama između spolova trenutačno iznosi 16,3 % i budući da se žene više nego muškarci zapošljavaju na temelju netipičnih i nesigurnih oblika ugovora o radu (ugovori na nula sati rada, rad na određeno vrijeme, privremeni poslovi, rad na nepuno radno vrijeme); budući da su zbog tih nesigurnih ugovora žene dodatno izložene siromaštvu i da to dovodi do stvaranja kategorije siromašnih radnika;

K. budući da žene koje žele pokrenuti poslovanje vrlo često imaju poteškoća s dobivanjem zajmova jer im tradicionalni financijski posrednici nerado dodjeljuju zajmove zato što smatraju da su poduzetnice izloženije riziku te manje sklone ostvarenju rasta poslovanja i unosnih ulaganja;

L. budući da žene često rade u kućanstvu te da su kao takve u mnogim slučajevima zaposlene izvan područja primjene nacionalnog radnog prava; budući da su osobito žene bez osobnih dokumenata u opasnosti da ih se u tom području zaposli i iskorištava;

M. budući da žene češće nego muškarci preuzimaju odgovornost za brigu o starijim, bolesnim ili uzdržavanim članovima obitelji i o djeci te da češće prekidaju karijeru, što dovodi do njihova slabijeg sudjelovanja i dužih razdoblja neaktivnosti na tržištu rada; budući da se uspostavom visokokvalitetnih i financijski prihvatljivih socijalnih usluga i centara za predškolsko obrazovanje i skrb ili za skrb drugih uzdržavanih osoba, kao što su starije osobe; budući da je mali broj država članica ostvario ili premašio ciljeve iz Barcelone, koji se moraju smatrati ključnima za kretanje prema jednakoj podjeli odgovornosti u pogledu skrbi;

N. budući da je, s obzirom na međugeneracijsku dimenziju siromaštva, rješavanje stanja djevojčica i djevojaka koje se suočavaju sa socijalnom isključenošću i siromaštvom ključno za rješavanje problema feminizacije siromaštva;

O. budući da je u svih 27 država članica 34 % samohranih majki aktivne dobi u opasnosti od siromaštva, dok taj postotak iznosi 17 % u drugim obiteljima aktivne dobi s djecom;

P. budući da razlika u mirovinskim naknadama u prosjeku iznosi 39 % zbog neravnoteže stvorene uslijed trajne nejednakosti u pogledu primanja i pristupa zapošljavanju,

[1] Rezultati istraživanja o majkama u Europi 2011., Svjetski pokret majki – Europa

diskriminacije i razlike u plaćama na tržištu rada između muškaraca i žena; budući da razlika u iznosu mirovine predstavlja prepreku za ekonomsku neovisnost žena i da je to jedan od razloga zbog kojeg žene s godinama dospijevaju ispod praga siromaštva; budući da treba djelovati kako bi se ženama zajamčio jednak pristup prikladnim mirovinskim programima; budući da se razlika u mirovinama smanjila u razdoblju od 2006. do 2012. u onim državama članicama u kojima je provedena Direktiva 2006/54/EZ[1];

Q. budući da je povećanje opasnosti od siromaštva usko povezano s proračunskim rezovima, što utječe na obrazovanje, sustave socijalne zaštite i usluge skrbi; budući da su žene i djeca bili najteže pogođeni krizom i mjerama štednje koje je uvelo više europskih država;

R. budući da su žene ključni pokretač gospodarskog i društvenog razvoja, a obrazovanje je jedna od najdjelotvornijih dostupnih strategija za uspjeh na tržištu rada i za izlazak iz začaranog kruga siromaštva; budući da je veliki financijski teret obrazovanja koje se plaća, zbog izravnih i neizravnih uključenih troškova, znatna prepreka za bolju kvalifikaciju osoba koje žive u siromaštvu; budući da djevojčice u školi imaju bolje rezultate od dječaka, ali često nailaze na veće poteškoće ili zbog obiteljskih i drugih pritisaka ne mogu pretvoriti taj uspjeh u obrazovanju u profesionalna postignuća;

S. budući da vršnjačko nasilje snažno utječe na uspjeh u obrazovanju te da psihološki različito utječe na uspjeh dječaka i djevojčica;

T. budući da su stereotipi koje društvo širi ukorijenjeni u patrijarhatu i da postavljaju žene u podređeni položaj u društvu, pridonoseći time feminizaciji siromaštva; budući da ti stereotipi nastaju još u djetinjstvu te se očituju u izboru obrazovanja i osposobljavanja pa sve do tržišta rada; budući da su žene i dalje prečesto ograničene na „ženske” poslove za koje su i dalje neprimjereno plaćene te su nadalje preslabo zastupljene u područjima kao što su matematika, znanost, poslovni sektor, informacijsko-komunikacijske tehnologije i inženjerstvo te na odgovornim položajima; budući da ti stereotipi u kombinaciji sa sektorima koji postavljaju standarde u određivanju plaća, a kojima dominiraju muškarci, vode prema rodno uvjetovanoj diskriminaciji;

U. budući da u pogledu prikupljanja podataka postoje nedostaci u karakterizaciji pojma „kućanstva” jer se njime podrazumijeva da svi članovi kućanstva jednako zarađuju i jednako raspodjeljuju sredstva; budući da se nejednakosti u primanjima rijetko razmatraju izvan pojma „kućanstva”; budući da se takvim pojmom „kućanstva” u okviru donošenja politika ne uzima u obzir situacija žena u pogledu primanja ili fiskalnih obveza;

V. budući da strategija Europa 2020., čiji je cilj učiniti gospodarstvo EU-a pametnim, održivim i uključivim, sadrži ambiciozne ciljeve kao što su stopa zaposlenosti od 75 % i smanjenje broja osoba koje su pogođene siromaštvom ili kojima prijete siromaštvo i socijalna isključenost za najmanje 20 milijuna do 2020.; budući da je u ciljeve strategije uvršteno smanjenje stope ranog napuštanja školovanja na ispod 10 %;

W. budući da je jedan od ciljeva strategije Europa 2020. zajamčiti da 40 % osoba u dobi od

[1] http:\\www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf, str. 11.

30 do 34 godine ima sveučilišno obrazovanje, u usporedbi s aktualnim prosjekom od 37,9 %; budući da je taj prosjek za žene veći od 42,3 %, a za muškarce iznosi 33,6 %;

X. budući da ostvarenje cilja borbe protiv siromaštva u okviru strategije Europa 2020., kao jednog od pet mjerljivih ciljeva strategije, zahtijeva snažan i nov politički poticaj; budući da je moguće ostvariti te ciljeve jedino ako je u politiku borbe protiv siromaštva uvrštena snažna rodna dimenzija, uz donošenje nacionalnih politika za zaštitu žena, posebice od opasnosti od siromaštva;

Y. budući da siromaštvo i socijalna isključenost te ekonomska ovisnost žena mogu biti čimbenici povećanja nasilja nad ženama, ali i obrnuto s obzirom na to da nasilje utječe na zdravlje žena i često dovodi do gubitka posla i doma, socijalne isključenosti i siromaštva; budući da to uključuje nerazmjernu opasnost od trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja; budući da, nadalje, mnoge žene koje su žrtve takvog nasilja i dalje žive sa svojim zlostavljačima jer ekonomski ovise o njima;

Z. budući da jednakost spolova služi u borbi protiv siromaštva među ženama jer ima pozitivan utjecaj na produktivnost i gospodarski rast te dovodi do većeg sudjelovanja žena na tržištu rada, što pak donosi mnoge društvene i gospodarske koristi;

Siromaštvo i ravnoteža između poslovnog i privatnog života

1. naglašava ključnu ulogu visokokvalitetnih javnih usluga u borbi protiv siromaštva, posebno siromaštva žena, jer su žene ovisnije o takvim uslugama;

2. ističe da je muškarce potrebno ohrabriti i angažirati da promiču jednakost spolova u svim područjima i na svim razinama tržišta rada;

3. smatra da države članice trebaju prioritetno riješiti pitanje usklađivanja obiteljskog i profesionalnog života uvođenjem radnih uvjeta prilagođenih obitelji, kao što su fleksibilno radno vrijeme i mogućnost rada na daljinu; napominje da nepostojanje cjenovno dostupne visokokvalitetne skrbi za djecu te za uzdržavane ili starije osobe, posebno jaslica, dječjih vrtića i centara za dugotrajnu skrb, pridonosi socijalnoj isključenosti te razlici između žena i muškaraca u pogledu zapošljavanja, plaće i mirovine; ističe da je jednak pristup besplatnom visokokvalitetnom predškolskom obrazovanju, cjenovno pristupačnoj skrbi, formalnom, informalnom i neformalnom obrazovanju te uslugama za pomoć obiteljima ključan za poticanje žena da pristupe ili ostanu na tržištu rada, jamčenje jednakih mogućnosti i izlaska iz začaranog kruga siromaštva jer se time ženama pomaže da se osamostale i steknu kvalifikacije kojima će im se zajamčiti zaposlenje;

4. čvrsto osuđuje politike štednje koje provodi EU i koje, zajedno s gospodarskom krizom, pridonose povećanju stope siromaštva, posebno među ženama;

5. poziva države članice i Komisiju da razrade i koriste raspoložive financijske instrumente i instrumente politika, među ostalim i Paket mjera za socijalna ulaganja, kako bi se postigli ciljevi iz Barcelone; u tom smislu zahtijeva da se poboljšaju Europski socijalni fond (ESF) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), da se pri korištenju socijalnih ulaganja i Uredbe o EFSU-u prednost daje uspostavi javnih i privatnih infrastruktura za pružanje skrbi i pomoći djeci i drugim uzdržavanim osobama

te da se koristi mehanizam fleksibilnosti uveden u okviru Pakta o stabilnosti i rastu za financiranje predškolskog odgoja i skrbi; predlaže Komisiji da u okviru mehanizma sufinanciranja dodijeli posebna sredstva za promicanje poticajnih mjera za posebna područja kojima nedostaju strukture za predškolski odgoj i skrb te u kojima je stopa zapošljavanja žena iznimno niska;

6. poziva države članice da provode politike kojima se štite, unapređuju i promiču besplatne i visokokvalitetne javne usluge, posebno u području zdravstva, obrazovanja, socijalne zaštite i pravde; naglašava da je najvažnije da javne usluge imaju financijske i ljudske resurse potrebne za ispunjavanje svojih ciljeva;

7. poziva Europsku komisiju i države članice da uvedu potrebne mjere za promicanje uspostavljanja ravnoteže između profesionalnog i privatnog života kako bi žene, osobito one koje su najviše izložene opasnosti od siromaštva, mogle nastaviti karijeru uz puno radno vrijeme ili, ako žele, kako bi mogle raditi na pola radnog vremena i uz fleksibilno radno vrijeme;

8. poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama pokrene sveobuhvatnu i globalnu zakonodavnu inicijativu kako bi se zadovoljile potrebe majki i očeva u pogledu različitih vrsta dopusta, posebno rodiljnog dopusta, očinskog dopusta, roditeljskog dopusta i skrbničkog dopusta, s pomoću kojih bi se ponajprije poticalo muškarce na preuzimanje aktivne uloge oca, čime bi se omogućila pravednija raspodjela obiteljskih odgovornosti i ženama pružile jednake mogućnosti sudjelovanja na tržištu rada, čime bi se pak osnažila njihova ekonomska neovisnost; uzima u obzir da su neke države članice već donijele zakone u vezi s tim pitanjem koje nije obuhvaćeno odredbama zakonodavstva EU-a; poziva države članice da razrade zakonodavstvo kojim će se štititi ili povećati prava majki i očeva te roditeljska prava; ističe činjenicu da su 2010. samo 2,7 % osoba koje su iskoristile roditeljski dopust bili muškarci, što naglašava potrebu za konkretnom mjerom kojom će se zajamčiti pružanje pojedinačnih i neprenosivih prava na roditeljski dopust, i to na najvećoj mogućoj velikodušnoj osnovi;

9. ponavlja da je razočaran povlačenjem Direktive o rodiljnom dopustu nakon mnogo godina nastojanja da se ukloni zastoj i na taj način zajamči bolja zaštita europskih građana; poziva Komisiju da donese novi prijedlog i poštuje stajalište Parlamenta da se trenutačno zajamčeni minimalni rodiljni dopust poveća s 14 na 20 potpuno plaćenih tjedana te da prava na plaćeni očinski dopust postanu obvezna; smatra da je potrebno poduzeti konkretne mjere u svim državama članicama radi boljeg usklađivanja obiteljskog i poslovnog života žena; potiče Komisiju da u Europski semestar uključi snažniju socijalnu dimenziju i ciljeve postizanja jednakosti spolova na radnom mjestu;

10. pozdravlja prijedlog da se uvede skrbnički dopust, kako je predviđeno u Planu Komisije o novom početku suočavanja s problemima uspostave ravnoteže između poslovnog i privatnog života u zaposlenim obiteljima;

11. poziva na kretanje prema individualizaciji prava u pogledu politike socijalne jednakosti;

Siromaštvo i rad

12. poziva Komisiju i države članice da provedu politike kojima se potiču zapošljavanje žena i integracija na tržište rada skupina društveno marginaliziranih žena, imajući u

vidu ciljeve strategije Europa 2020. povezane s jačanjem i poboljšanjem obrazovanja te s povećanim ulaganjem u kampanje za osposobljavanje i pružanje informacija, čime se jamči da su kvalifikacije glavni čimbenik u daljnjoj integraciji žena na tržište rada, s naglaskom na cjeloživotnom učenju jer se njime ženama pružaju vještine koje su im potrebne za zapošljavanje na visokokvalitetnim radnim mjestima i pružaju prilike za prekvalifikaciju na tržištu rada koje se neprestano mijenja; poziva na pojačano promicanje znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike među djevojkama radi ranog rješavanja problema postojećih stereotipa u obrazovanju i borbe protiv dugoročnih razlika u zapošljavanju i plaćama; poziva na razvijanje javnih usluga za visokokvalitetnu i financijski prihvatljivu skrb i uspostavljanje fleksibilnog, ali ne i nesigurnog, radnog vremena u korist žena i muškaraca te na donošenje mjera za suzbijanje segregacije muškaraca i žena na temelju profesije i sektora, osobito u svijetu poduzetništva i na odgovornim radnim mjestima;

13. naglašava da je pristup kreditiranju, financijskim uslugama i savjetima ključan u osnaživanju žena koje se suočavaju s društvenom isključenošću u poduzetništvu te da se njime povećava njihova zastupljenost u tom sektoru; zahtijeva da Komisija i države članice poduzmu učinkovite mjere za povećanje pristupa financiranju za žene koje žele započeti vlastitu djelatnost ili investicijske projekte, da promiču žensko poduzetništvo jer se njime pridonosi općem gospodarskom i društvenom razvoju i olakšava pristup kreditiranju, uključujući mikrokreditiranje, posebno u pogledu ugroženih skupina žena koje se suočavaju s višestrukom diskriminacijom, te da razviju i prošire programe samozapošljavanja na siguran način; u tom pogledu ističe važnost dijeljenja i promicanja najboljih praksi, mentorstva, ženskih uzora i drugih oblika potpore nezaposlenim ženama;

14. naglašava ključnu važnost: reforme makroekonomske i socijalne politike i politike u vezi s tržištem rada, usklađujući ih s politikama jednakosti spolova kako bi se osigurala ekonomska i socijalna pravda za žene; preispitivanja metoda koje se upotrebljavaju za određivanje stope siromaštva i razvijanja strategija za promicanje pravedne raspodjele bogatstva; jamčenja minimalnog dohotka i dostojne plaće i mirovine te stvaranja više visokokvalitetnih radnih mjesta s pravima za žene; i omogućivanja ženama i djevojčicama da imaju koristi od javnih službi na visokoj razini, uključujući u pogledu smanjivanja razlika među spolovima kad je riječ o poboljšanju usluga za socijalno osiguranje;

15. napominje da su žene najčešće zaposlene na nesigurnim i slabo plaćenim radnim mjestima te preko nestandardnih ugovora o radu; napominje da je rad na nepuno radno vrijeme koji radnici obavljaju protiv svoje volje još jedna od dimenzija nesigurnog rada koji doprinosi opasnosti od siromaštva i koji se sa 16,7 % popeo na 19,6 % u ukupnom broju vrsta zapošljavanja; poziva države članice da pojačaju napore u borbi protiv neprijavljenog rada, nesigurnih radnih mjesta i zloupotrebe netipičnih oblika ugovora, uključujući ugovore bez radnog vremena u nekim državama članicama; ističe činjenicu da visok postotak neprijavljenog rada obavljaju žene, što negativno utječe na prihode žena, njihovo socijalno osiguranje i zaštitu te nepovoljno utječe na BDP EU-a; potiče države članice da uzmu u obzir primjenu preporuka Međunarodne organizacije rada (ILO), kojima je svrha smanjiti udio nesigurnih radnih mjesta[1], kao što su analiziranje i

[1] Međunarodna organizacija rada, Politike i regulative za borbu protiv nesigurnih radnih mjesta, 2011.

ograničavanje okolnosti u kojima se mogu koristiti ugovori za nesigurna radna mjesta te ograničavanje uzastopnih razdoblja na koje radnici mogu biti zaposleni na takvom ugovoru, nakon čega bi im se trebala dati mogućnost potpisivanja ugovora na neodređeno vrijeme;

16. poziva države članice da nadziru poštovanje prava zaposlenih žena, koje sve više rade poslove po niskoj cijeni i postaju žrtvama diskriminacije;

17. ističe da postoje nove kategorije žena koje žive u siromaštvu koje obuhvaćaju mlade samozaposlene žene, pogotovo u onim državama članicama u čijim se fiskalnim politikama ne uzimaju u obzir poteškoće s kojima se takve skupine žena suočavaju te zbog kojih je velik broj mladih diplomiranih žena osuđen na nesiguran poslovan život i prihode koji rijetko premašuju prag siromaštva („novo siromaštvo”);

18. ponovno upućuje svoj poziv Komisiji da revidira postojeće zakonodavstvo kako bi se dokinula razlika u plaćama i mirovinama između muškaraca i žena; napominje da su mjere za povećanje transparentnosti plaća ključne za uklanjanje razlika u plaćama između muškaraca i žena te poziva države članice da provedu preporuku Komisije od 7. ožujka 2014. o jačanju načela jednakih plaća za muškarce i žene transparentnošću, uključujući ukidanjem prebacivanja tereta dokazivanja na drugu stranu u pogledu borbe protiv diskriminacije na temelju spola na radnom mjestu;

19. poziva Komisiju da provede studiju o tome kako postupci u vezi sa službenim priznavanjem promjene spola osobe, ili nedostatak takvih postupaka, utječu na položaj transrodnih osoba na tržištu rada, posebice na njihov pristup zapošljavanju, visinu primanja, razvoj karijere te mirovinu;

20. smatra da je potrebno hitno razviti definiciju rada jednake vrijednosti na razini EU-a, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda EU-a, kako bi se zajamčilo da se pritom uzimaju u obzir čimbenici kao što su uvjeti rada, odgovornost radnika te fizički ili mentalni zahtjevi dotičnog posla; smatra da je potrebno hitno rješavati problem jednake plaće za „rad jednake vrijednosti” u raznim sektorima tako da se može primijeniti šire tumačenje u pokrivanju razlika u plaći za rad koji se može činiti neusporedivim od samog početka, na primjer sektor njegovateljske skrbi u usporedbi s proizvodnim sektorom;

21. primjećuje sa zabrinutošću da žene često primaju mirovine koje su samo nešto više od minimuma potrebnog za preživljavanje, za što postoje mnogi razlozi, kao što je prekid ili prestanak profesionalne djelatnosti radi posvećivanja obitelji, učestalost ugovora na pola radnog vremena tijekom cijelog životnog vijeka ili zato što su radile u poduzeću supruga, uglavnom u trgovinskom i poljoprivrednom sektoru, bez plaće i bez socijalnog osiguranja;

22. pozdravlja činjenicu da Komisija razmatra „jednaku plaću za rad jednake vrijednosti” kao jedno od ključnih područja za djelovanje u svojoj novoj strategiji za jednakost spolova; međutim, žali zbog činjenice da je Komisija objavila samo radni dokument osoblja, čime je obezvrijedila kvalitetu svoje strategije za jednakost spolova i dala joj status internog dokumenta; stoga zahtijeva od Komisije da donese Komunikaciju za „Novu strategiju za jednakost spolova i ženska prava nakon 2015.” kako bi se ciljevi i politike uključeni u tu strategiju mogli djelotvorno provesti;

23. zahtijeva od država članica da se pobrinu za to da se svatko tko je privremeno obustavio svoju profesionalnu djelatnost kako bi se posvetio odgoju djece ili brizi o starijim osobama može reintegrirati na tržište rada ili vratiti na svoje prijašnje radno mjesto i razinu profesionalnog napredovanja;

24. poziva Komisiju da provede ocjenu učinka programa minimalnog dohotka u EU-u i razmotri daljnje korake kojima bi se uzeli u obzir gospodarske i socijalne okolnosti svake države članice te procjenu o tome omogućuju li programi kućanstvima da zadovolje osnovne osobne potrebe; poziva Komisiju da na taj način procijeni način i potrebna sredstva za pružanje odgovarajućeg minimalnog dohotka iznad granice siromaštva od 60 % nacionalnog prosjeka u svim državama članicama u skladu s nacionalnim praksama i tradicijama te uz poštovanje pojedinačnih karakteristika država članica kako bi se podržala socijalna konvergencija u EU-u; ponovno potiče države članice da uvedu minimalnu nacionalnu mirovinu koja ne smije biti niža od iznosa praga rizika od siromaštva;

25. napominje da su umirovljenice najugroženija skupina koja često živi u siromaštvu ili im prijeti siromaštvo; poziva države članice da problem smanjenja razlike u mirovinama muškaraca i žena postave kao gospodarski cilj; poziva države članice da reformiraju mirovinske sustave kako bi mogle neprestano osiguravati dostatne mirovine za sve te smanjiti razlike u mirovinama između muškaraca i žena; smatra da instrumenti za rješavanje razlike u mirovinama između muškaraca i žena uključuju prilagodbu mirovinskih sustava kojom bi se zajamčila jednakost muškaraca i žena, prilagodbu obrazovnih sustava, planiranja karijere, sustava roditeljskog dopusta i ostalih usluga za pružanje podrške roditeljima; poziva države članice da razmotre dijeljenje mirovinskih prava u slučajevima razvoda i zakonske rastave u skladu s načelom supsidijarnosti; napominje da se programi strukovnih starosnih mirovina sve češće vode u skladu s osiguravateljskim načelima zbog čega bi mogle nastati praznine u pokrivenosti socijalnom zaštitom[1]; naglašava da se Sud Europske unije izjasnio da se programi strukovnih mirovina također moraju smatrati primitkom od rada te da se načelo jednakog postupanja stoga primjenjuje i na te programe;

Siromaštvo: opće preporuke

26. napominje da osobe koje žive u siromaštvu često snose veći jedinični trošak u odnosu na osobe u povoljnijem položaju i to za istu robu ili usluge koje su neophodne za njihov društveni ili ekonomski opstanak, posebno kada je riječ o troškovima telekomunikacijskih usluga, energenata i vodoopskrbe; poziva države članice da blisko surađuju s dobavljačima i operaterima u oblikovanju mehanizama pomoći i definiranju socijalnih cijena za najpotrebitije, osobito za opskrbu vodom i energijom kako bi se iz domaćinstava iskorijenilo energetsko siromaštvo;

27. poziva Europsku komisiju da se suzdrži od pružanja preporuka za reorganizaciju i rezove u javnoj upravi država članica, promicanja veće fleksibilnosti u području zapošljavanja i privatizacije javnih usluga jer se radi o pristupima koji su nedvojbeno doveli do slabljenja socijalnih prava radnika s ozbiljnijim posljedicama za žene;

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

28. ponavlja ulogu obrazovanja u borbi protiv rodnih stereotipa, jačanju žena i djevojaka u društvenim, gospodarskim, kulturnim i političkim područjima te znanstvenim profesijama, kao i dokidanju začaranog kruga siromaštva uključivanjem žena u sektore u kojima su slabije zastupljene, kao što su znanost, tehnologija, inženjerstvo i poduzetništvo te poziva Komisiju da u preporuke za pojedine zemlje uključi ciljeve strukovnog osposobljavanja za žene; ističe ulogu neformalnog obrazovanja; poziva države članice da ulaganja u obrazovanje djevojčica i žena obuhvate kao integralni dio svojih gospodarstava i planova za oporavak; potiče države članice da rade na pružanju pomoći mladim ženama u prijelazu s formalnog obrazovanja na tržište rada; ističe da je potrebno da sve obrazovne ustanove iskazuju demokratske vrijednosti radi poticanja tolerancije, aktivnog građanstva, društvene odgovornosti i poštovanja u pogledu rodnih razlika, manjina, etničkih i vjerskih skupina; ističe važnost sportskog i tjelesnog obrazovanja u pogledu suzbijanja predrasuda i stereotipa, kao i njihovu potencijalnu vrijednost u pomaganju socijalno ugroženim mladima ljudima da se vrate na pravi put;

29. izražava zabrinutost zbog toga što su žene koje imaju djecu diskriminirane na radnom mjestu jer su majke, a ne zato što su manje uspješne od svojih kolega; poziva države članice da aktivno promiču pozitivnu sliku zaposlenih majki te da se bore protiv pojave „kažnjavanja majčinstva”, što je praksa koju potvrđuju brojna istraživanja;

30. poziva Komisiju i države članice da osiguraju korištenje strukturnih i investicijskih fondova, posebno Europskog socijalnog fonda (ESF) te Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU), za poboljšanje obrazovanja i osposobljavanja u cilju poboljšanja pristupa tržištu rada i borbe protiv nezaposlenosti, siromaštva i socijalne isključenosti žena; naglašava da bi se 20 % sredstava iz ESF-a koje je dodijeljeno za mjere socijalne uključenosti i projekte iz područja socijalnih inovacija moglo aktivnije iskoristiti kako bi se podržale inicijative kao što su mali lokalni projekti usmjereni na osnaživanje žena koje se suočavaju sa siromaštvom i socijalnom isključenošću; potiče države članice da provode više informacijskih kampanja o prilikama za sudjelovanje u projektima koje financira EU;

31. poziva na uspostavu mehanizama financiranja kojima će se poticati jednaka zastupljenost u područjima u kojima postoji nejednaka rodna zastupljenost te naglašava potrebu za podacima razvrstanima po spolu kako bi se bolje razumjela situacija djevojčica, dječaka, muškaraca i žena te kako bi se stoga učinkovitije moglo rješavati pitanje nejednake zastupljenosti; traži od Komisije da pripremi pregled raščlanjen po dobi i spolu o sudjelovanju u europskim programima mobilnosti u obrazovanju kao što su Erasmus+, Kreativna Europa i Europa za građane;

32. posebno podsjeća na pravo djece migranata i izbjeglica, i dječaka i djevojčica, na obrazovanje, što je jedan od prioriteta europskih društava; stoga naglašava da bi u svjetlu kontinuirane migrantske krize trebalo poduzeti hitne mjere u području obrazovanja migranata na razini EU-a i na nacionalnoj razini; naglašava da je obrazovanje od ključne važnosti za integraciju i zapošljivost te da bi zbog nacionalnih sustava koji se ne mogu suočiti s tim izazovom moglo doći do daljnje kulturne segregacije i većih socijalnih podjela; ističe da pristup obrazovanju, i u izbjegličkim kampovima i u gradovima koji su ih primili, uz ispunjavanje potrebnih standarda kvalitete te lingvističku i psihološku pomoć, ne smije biti doveden u pitanje zbog birokratskih i administrativnih pitanja o priznavanju izbjegličkog statusa;

33. naglašava doprinos volonterskih organizacija i tercijarnog sektora u tom području te poziva države članice da podrže njihove napore; podsjeća da žene u velikoj mjeri sudjeluju u dobrovoljnim obrazovnim i ostalim aktivnostima te u održavanju i poboljšanju obrazovnih mogućnosti, primjerice za izbjeglica i djece kojoj su uskraćena prava;

34. ističe da učinci siromaštva i socijalne isključenosti na djecu mogu trajati cijeli život i dovesti do siromaštva koje se nastavlja iz generacije u generaciju; ističe da je u svim državama članicama rizik od siromaštva i socijalne isključenosti među djecom uvelike povezan s razinom obrazovanja njihovih roditelja, a posebno majki, te njihovim položajem na tržištu rada i socijalnim stanjem, kao i oblicima potpore koje države članice pružaju obiteljima; preporučuje državama članicama da svim mladim osobama osiguraju pristup besplatnom i visokokvalitetnom javnom obrazovanju u svim dobnim skupinama, uključujući u predškolskoj dobi; ističe važnost savjetovanja za djecu u području obrazovanja kojim će im se omogućiti da ostvare svoj puni potencijal; inzistira na tome da je potrebno ciljanim programima podupirati nastavak obrazovanja majki u adolescentskoj dobi čije je napuštanje školovanja prvi korak prema siromaštvu; ističe potrebu za uspostavom sveobuhvatnog skupa mjera za rješavanje problema siromaštva djece i promicanje dobrobiti djece na osnovi triju stupova: točnije, na pristupu odgovarajućim resursima i usklađivanju poslovnog i obiteljskog života, pristupu uslugama dobre kvalitete, te sudjelovanju djece u odlukama koje se odnose na njih, i u kulturnim, slobodnim i sportskim aktivnostima; ponavlja potrebu za jamčenjem jednakog pristupa informacijama, posebno u pogledu socijalne sigurnosti, obrazovanja odraslih, zdravstvene skrbi i dostupne ekonomske potpore;

35. ističe da nepriznavanje LGBTI obitelji u mnogim državama članicama dovodi do nižih prihoda i većih troškova za pripadnike skupine LGBTI, čime se povećava rizik od siromaštva i socijalne isključenosti; smatra da je zakonodavstvo o jednakom postupanju ključan instrument za borbu protiv siromaštva koje nastaje iz marginalizacije i diskriminacije seksualnih i rodnih manjina; u tom pogledu poziva Vijeće na usvajanje prijedloga direktive iz 2008. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na vjeroispovijed ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju; nadalje, poziva na jasno uključivanje zabrane diskriminacije na temelju rodnog identiteta u svaku buduću preinaku direktiva o jednakosti spolova; i dalje je zabrinut zbog niske razine osviještenosti o pravima i postojanju tijela i organizacija koji nude potporu žrtvama diskriminacije; u tom pogledu poziva Komisiju da pomno nadzire učinkovitost nacionalnih tijela za rješavanje žalbi i postupaka;

36. poziva na potpunu provedbu Direktive 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada i na njezinu reviziju uz obvezu da poduzeća sastave mjere ili planove za jednakost spolova, uključujući postupke desegregacije i razvijanja sustava, te mjere za podupiranje karijera žena;

37. ponovno potvrđuje važnost ekonomskog i financijskog obrazovanja u ranoj dobi jer se time dokazano poboljšava donošenje ekonomskih odluka kasnije u životu, uključujući u upravljanju troškovima i prihodima; predlaže razmjenu najboljih praksi i promicanje obrazovnih programa usmjerenih na žene i djevojke iz ugroženih skupina i marginaliziranih zajednica koje se suočavaju sa siromaštvom i socijalnom

isključenošću;

38. utvrđuje da nedostatak prihoda partnera uvelike može doprinijeti siromaštvu i društvenoj isključenosti žena; ukazuje na posebno osjetljivu situaciju udovica, razvedenih žena i samohranih majki kojima je sud dodijelio skrbništvo nad djecom, a za koju bi se trebale odrediti primjerene naknade za uzdržavanje; primjećuje da se samohrane žene zbog neplaćenih troškova uzdržavanja mogu suočiti sa siromaštvom; naglašava činjenicu da su razvedene žene podložne diskriminaciji i siromaštvu, što dokazuje da žene još uvijek nisu potpuno ekonomski neovisne i ukazuje na potrebu za daljnjim mjerama na području tržišta rada i za uklanjanjem razlika u plaćama između žena i muškaraca;

39. naglašava da politike oporezivanja imaju rodnu dimenziju; stoga poziva Komisiju da promiče najbolje prakse povezane s politikama oporezivanja kojima se u obzir uzima utjecaj na spolove te promiče jednakost spolova, posebno u pogledu oporezivanja prihoda kućanstva, što osobe sa slabijim prihodima u određenim slučajevima može izložiti višim poreznim stopama, uključujući PDV, među ostalim, uvođenjem smanjene stope PDV-a za robu koja je ženama nužna, kao što su tamponi;

40. ističe da prikupljanje podataka o troškovima i prihodima kućanstva mora biti nadopunjeno individualiziranim podacima radi uzimanja u obzir rodno uvjetovane nejednakosti u kućanstvima;

41. ustraje u tome da makroekonomska politika mora biti u skladu s politikom društvene jednakosti i uključivati snažnu rodnu perspektivu; ponavlja da financijske institucije kao što su Europska središnja banka i nacionalne središnje banke moraju uzeti u obzir društvene učinke, uključujući učinke na nejednakost spolova, pri oblikovanju makroekonomskih monetarnih politika ili politika o financijskim uslugama te odlučivanju o njima;

42. ponovno potvrđuje svoju potporu inicijativi za pripremu referentnog proračuna koji bi služio kao smjernica te poziva Komisiju da pri njegovu osmišljavanju uključi razmatranja s rodnom perspektivom, uključujući nejednakost spolova unutar kućanstava;

43. ponavlja da je potrebno provesti istraživanje o beskućnicama te uzrocima i pokretačima beskućništva žena jer je ta pojava nedovoljno zastupljena u aktualnim podacima; napominje da elementi koji ovise o rodu i koje je potrebno uzeti u obzir uključuju rodno uvjetovanu ekonomsku ovisnost, privremeni smještaj ili izbjegavanje socijalnih službi;

44. naglašava da je nasilje nad ženama i dalje veliki problem u EU-u koji utječe na žrtve, da je potrebno hitno uključiti počinitelje nasilja u mjere borbe protiv nasilja nad ženama, neovisno o njihovoj dobi, obrazovanju, visini dohotka ili društvenom položaju, te da takvo nasilje ima sve veći utjecaj na opasnost od marginalizacije, siromaštva i društvene isključenosti; napominje da je ekonomska neovisnost žena ključna kako bi proaktivnim mjerama mogle izbjeći rodno uvjetovano nasilje; poziva države članice te regionalne i lokalne vlasti da zajamče sustave socijalne zaštite kojima će osigurati poštovanje socijalnih prava žena koje su žrtve bilo koje vrste nasilja, bilo da se radi o nasilju u obitelji, trgovanju ljudima ili prostituciji, te da djeluju kako bi se te žene ponovno integrirale na tržište rada, koristeći se i instrumentima kao što je Europski strukturni

fond; naglašava potrebu za povećanom dostupnošću informacija kad je riječ o pravnim uslugama za žrtve nasilja;

45. ističe potrebu za poduzimanjem odlučnih napora u borbi protiv obiteljskog nasilja, posebice nasilja nad ženama; napominje da ekonomska neovisnost žena ima ključnu ulogu u njihovim životima te u mogućnosti bijega iz situacija obiteljskog nasilja te da ženama koje su iskoristile svoj plaćeni dopust prijeti gubitak radnog mjesta i ekonomske neovisnosti; napominje da su nedavnim uvođenjem plaćenog dopusta u slučajevima obiteljskog nasilja u Australiji i SAD-u zaštićena radna mjesta mnogih dok su se nosili s posljedicama obiteljskog nasilja tako što se tim osobama dalo vremena za liječničke preglede, davanje iskaza na sudu i ostale dužnosti koje se u takvim slučajevima moraju ispuniti; poziva Komisiju i države članice da ispitaju izvedivost te moguće ishode uvođenja sustava plaćenog dopusta za žrtve obiteljskog nasilja i osobe koje su ga preživjele u situacijama u kojima žrtvama nedostatak plaćenog dopusta predstavlja prepreku za zadržavanje radnog mjesta, štiteći pritom njihovu privatnost; također poziva Komisiju i države članice da uvedu daljnje mjere za podizanje razine osviještenosti o problemu obiteljskog nasilja te pomognu žrtvama takvog nasilja, da promiču njihovu bolju obaviještenost i bolju obranu njihovih prava te da štite njihovu ekonomsku neovisnost;

46. ponovno poziva EU i njegove države članice da potpišu i ratificiraju Konvenciju iz Istanbula i traži hitno pokretanje inicijative za donošenje direktive EU-a o borbi protiv nasilja nad ženama; još jednom poziva Komisiju da predstavi europsku strategiju protiv rodno uvjetovanog nasilja, da proglasi europsku godinu borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja te da daljnjim zakonodavnim mjerama definira takvo nasilja kao konkretno kazneno djelo povezano sa zločinima iz mržnje;

47. smatra da postoji potreba za proaktivnim radom na suzbijanju nasilja nad ženama uklanjanjem normi kojima se slavi nasilje; naglašava da je potrebno boriti se protiv stereotipa i struktura koji su temelj nasilja muškaraca nad ženama s pomoću proaktivnih mjera u okviru kampanja i trajne edukacije na nacionalnoj razini o kulturama u kojima se prednost daje muškarcima;

48. podsjeća da se nove tehnologije trebaju smatrati ključnima za otvaranje novih radnih mjesta te prilikom za izlazak žena iz siromaštva;

49. ohrabruje države članice da u suradnji s regionalnim i lokalnim vlastima doprinose poboljšanju kvalitete života žena u ruralnim područjima kako bi se smanjio rizik od siromaštva osiguravajući kvalitetne obrazovne programe u cilju osnaživanja žena iz ruralnih područja, kao i uvjete za zapošljavanje na kvalitetnim radnim mjestima te dostojna primanja za tu skupinu žena; potiče države članice da osiguraju kvalitetnu komunalnu, društvenu i javnu infrastrukturu radi poboljšanja općih uvjeta života u ruralnim područjima;

50. smatra da mnogi aspekti siromaštva, a posebno siromaštva žena, i dalje nisu prepoznati, a među njima je, primjerice, isključenost žena iz pristupa kulturnom sadržaju i sudjelovanja u društvenom životu te stoga poziva države članice da omoguće potrebnu potporu kako bi se svim ženama zajamčilo pravo na kulturu, sport i slobodno vrijeme, uz poseban naglasak na žene u siromaštvu, žene s invaliditetom i migrantice; smatra da u okviru postojećih pokazatelja velike materijalne neimaštine nisu obuhvaćeni pristup

kulturnom sadržaju i sudjelovanje u društvenom životu te se stoga njima ne pruža potpuna slika za razumijevanje siromaštva; zahtijeva da se razvije više pokazatelja za ocjenu isključenosti u pogledu sudjelovanja u društvenom, kulturnom i političkom životu te posebno za ocjenu njezina utjecaja na začarani krug siromaštva i utjecaja na više generacija;

51. poziva na provođenje studija u cilju prikupljana svježih statističkih podataka iz tog područja koji će se koristiti za uspostavljanje proširene, potpune i pouzdane baze podataka;

52. napominje da su žene s invaliditetom često diskriminirane u obiteljskom i obrazovnom okruženju, njihove su mogućnosti za zapošljavanje ograničene, a socijalne naknade koje primaju nisu dovoljne da bi se spriječila opasnost od njihova siromaštva; u tom pogledu naglašava da države članice te regionalne i lokalne vlasti moraju ženama s invaliditetom pružiti specijaliziranu zaštitu koja im je potrebna kako bi mogle iskoristiti svoja prava te da trebaju predložiti mjere za njihovu lakšu integraciju na tržište rada uvođenjem dodatnih mjera potpore, osobito u pogledu obrazovanja i osposobljavanja;

53. poziva na ambicioznije djelovanje u pogledu rješavanja energetskog siromaštva koje nerazmjerno pogađa kućanstva neudanih žena, samohranih roditelja i kućanstva koja vode žene; potiče Komisiju i države članice da utvrde definiciju energetskog siromaštva kojom se uzimaju u obzir rodni aspekti te pojave te da je uključe u buduću preinaku Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada; ističe važnu ulogu inicijativa za energiju koje pokreću zajednice, kao što je uloga zadruga u osnaživanju ugroženih skupina potrošača energije, posebno žena suočenih sa siromaštvom i društvenom isključenošću te marginalizacijom; naglašava da klimatske promjene uvelike utječu na siromaštvo žena jer su žene ovisnije o prirodnim resursima i raspolažu s manje resursa kojima bi se zaštitile od negativnih učinaka klimatskih promjena, kao što su zdravstvene posljedice, suše, prirodne katastrofe ili raseljavanje povezano s klimatskim promjenama; osuđuje činjenicu da rodna perspektiva nije sustavno uvedena u politike EU-a u području klime te poziva institucije Unije da uključe rodno osviještenu politiku u sve politike i zakonodavstvo EU-a u području klime;

54. ponovno poziva Komisiju da usmjeri napore prema uspostavljanju Europskog jamstva za djecu koje svakom europskom djetetu u opasnosti od siromaštva omogućuje pristup besplatnoj zdravstvenoj skrbi, besplatnom obrazovanju, besplatnoj skrbi za djecu, dostojanstvenom smještaju i odgovarajućoj prehrani; naglašava da takva politika mora biti usmjerena na situaciju u kojoj se nalaze žene i djevojčice, posebno u ugroženim i marginaliziranim zajednicama; napominje da inicijativa Jamstvo za mlade mora uključivati rodnu dimenziju;

55. potiče države članice i Komisiju da prikupljaju statističke podatke razvrstane po spolovima i da uvedu nove pojedinačne pokazatelje u pogledu žena i siromaštva u cilju pokretanja razmjene dobrih praksi u pogledu zakonodavnih i proračunskih instrumenata namijenjenih borbi protiv siromaštva, s posebnim naglaskom na onim skupinama koje su osobito u opasnosti od siromaštva, uključujući migrantice, pripadnice etničkih manjina, neudane žene, starije žene, žene s invaliditetom i žene koje ostaju doma kako bi se brinule za člana obitelji, te neovisno o seksualnoj orijentaciji ili rodnom identitetu;

56. poziva na primjenu preporuka Komisije i na suradnju s njom;

57. naglašava ulogu socijalnih poduzeća u osnaživanju i uključivanju žena koje se suočavaju sa siromaštvom i društvenom isključenošću te višestrukom diskriminacijom;

58. naglašava da je važno da se politikama, programima i mjerama EU-a povezanima s razvojnom suradnjom i potporom u obzir uzima rodni aspekt kako bi se žene osnažilo, kako bi one postale neovisne s pomoću obrazovanja i osposobljavanja i kako bi se suzbila rodna diskriminacija i svi oblici nasilja nad ženama, uključujući trgovinu ljudima i genitalno sakaćenje žena;

59. traži od Komisije i država članica da potaknu procese uključivanja dionika kojima se promiče i olakšava socijalna uključenost i izravno sudjelovanje osoba kojima prijeti rizik od siromaštva, osobito žena i djevojčica, u donošenju politika o socijalnoj uključenosti na svim razinama;

60. poziva Komisiju i države članice da provode načelo jednakosti spolova u proračunskom planiranju kako bi osigurale da se pri donošenju proračunskih odluka uzima u obzir rodna dimenzija te da se rješava problem različitih utjecaja;

61. poziva države članice da u borbi protiv siromaštva surađuju s nevladinim organizacijama koje uspješno djeluju u područjima pogođenima teškim siromaštvom i koje posjeduju dragocjeno znanje i iskustvo u lokalnim zajednicama; poziva države članice da pružaju potporu učinkovitoj suradnji na lokalnoj razini;

62. poziva države članice i Komisiju da radi poticanja jednakog postupanja u ostvarivanje jednakosti spolova uključe socijalne partnere (sindikate i poslodavce) i civilno društvo, uključujući tijela zadužena za pitanja jednakosti spolova; naglašava da se socijalnim dijalogom treba obuhvatiti praćenje i promicanje praksi jednakosti spolova na radnom mjestu, uključujući fleksibilne radne uvjete, radi lakšeg usklađivanja poslovnog i privatnog života; ističe važnost kolektivnih ugovora u borbi protiv diskriminacije i promicanju jednakosti žena i muškaraca na radnom mjestu te drugih instrumenata kao što su kodeks ponašanja, istraživanje te razmjena iskustava i dobrih praksi u području jednakosti spolova;

63. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Parlament se već nekoliko godinama ozbiljno bavi problemom siromaštva žena i njihove društvene isključenosti. Brojnim se rezolucijama poziva na rješavanje uzroka i posljedica različitih oblika takve nesigurnosti. Međutim, potrebno je naglasiti da je 2015. postignut slab napredak unatoč uloženim naporima.

Gospodarska kriza, od koje se Unija polako oporavlja, dovela je do povećanja broja ljudi, muškaraca i žena, kojima prijete siromaštvo i društvena isključenost.

Prema posljednjim dostupnim statističkim podacima o raširenosti financijskog siromaštva i nejednakosti u pogledu primanja u EU-u, smatra se da je nakon socijalnih transfera 16,6 % stanovništva u 28 država članica EU-a na rubu siromaštva. Taj je postotak iznosio 17,2 % za žene, u odnosu na 16,1 % za muškarce. Treba uzeti u obzir da te brojke ne pokazuju brojne razlike među državama članicama.

Međutim, žene su i dalje u prosjeku pogođenije od muškaraca, tim više ako se radi o samohranim majkama, umirovljenicama, imigranticama ili ženama s invaliditetom. I dalje su prečesto na nesigurnim radnim mjestima, više ih prekida svoju karijeru, više ih radi u „ženskim” zanimanjima (zdravstvena skrb, rad u kućanstvu itd.) ili na pola radnog vremena, i to više zbog potrebe da se brinu o rodbini nego zbog toga što je to njihov odabir.

Razlika u plaći u odnosu na muške kolege i razlika u mirovini, koje su rezultat prekida karijere u pokušaju usklađivanja privatnog i poslovnog života, predstavljaju veliki teret za žene u teškom financijskom položaju i stvaraju im svakodnevnu nesigurnost u pogledu njihove ekonomske neovisnosti.

U ovom su izvješću istaknute trajne nejednakosti s kojima se žene suočavaju. Njime se ističu napori koje EU i države članice trebaju uložiti kako bi se svima, bez obzira na rod, pružile jednake mogućnosti u pogledu zapošljavanja, socijalne zaštite, plaća, obrazovanja, skrbi za djecu i kulturnog sadržaja. U njemu se napominje da Europa i države članice raspolažu sredstvima, posebno financijskim, za rješavanje trenda osiromašenja polovice stanovništva.

Naime, borba protiv siromaštva žena pitanje je socijalne pravde. I izravni i neizravni javni rashodi država članica za smanjenje te nepravde ne smiju se smatrati rasipanjem niti običnim troškom već promišljenim i vrijednim ulaganjem u cilju razbijanja začaranog kruga siromaštva.

Tim bi se rashodima omogućilo da se radna snaga oslobodi tereta obiteljskih obveza te da se održi domaća potražnja potrebna za gospodarski oporavak EU-a.

Rješavanjem siromaštva žena omogućilo bi se, barem djelomično, i dugoročno rješenje za problem siromaštva djece, a time i globalnog siromaštva.

21.3.2016

MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

upućeno Odboru za prava žena i jednakost spolova

o siromaštvu: rodna perspektiva
(2015/2228(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Lynn Boylan

(*) Pridruženi odbori – članak 54. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za prava žena i jednakost spolova da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

A. budući da jednakost spolova na tržištu rada koja se postiže povećanjem socijalnog i gospodarskog blagostanja ne donosi korist samo ženama nego i cjelokupnom gospodarstvu i društvu; budući da je cilj jamčenja jednakosti muškaraca i žena određen još Ugovorom iz Rima 1957. godine;

B. budući da su stope zaposlenosti među ženama općenito niže nego među muškarcima: godine 2014. u 28 država članica EU-a stopa zaposlenosti muškaraca iznosila je 70,1 %, a žena 59,6 %[1]; budući da su prema podacima Komisije 2015. žene u prosjeku i dalje za isti obavljeni rad bile plaćene 16 % manje po satu nego muškarci; budući da zbog razlike u plaćama među spolovima žene često primaju manje mirovine od muškaraca, zbog čega je veća vjerojatnost da će osiromašiti nakon umirovljenja i budući da su na razini EU-a mirovine žena prosječno 39 % niže od mirovina muškaraca; budući da je posebice sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) obilježen i vertikalnom i horizontalnom segregacijom koja je u tom sektoru čak i veća nego u mnogim drugima i da većina žena (54 %) u tom sektoru radi na slabo plaćenim i niskokvalificiranim radnim mjestima, a prisutan je i primjetan jaz između obrazovnih kvalifikacija žena i njihova

[1] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics&oldid=190559

radnog mjesta;

C. budući da razlika u zaposlenosti među spolovima, razlika u plaćama i s njom povezana razlika u mirovinama, previsoka zastupljenost žena na nesigurnim radnim mjestima[1] i nesvojevoljni rad na nepuno radno vrijeme i prekidi u karijerama žena zbog brige o djeci ili drugim članovima obitelji doprinose stanju u kojem su žene posebno pogođene ili ugrožene siromaštvom; budući da su obitelji sa samohranim roditeljem, posebice obitelji kojima su na čelu samohrane majke, u većoj opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti (49,8 % u usporedbi s prosjekom od 25,2 % za kućanstva s uzdržavanom djecom, iako i među državama postoje velike razlike, što se može vidjeti u statističkim podacima EU-a o dohotku i životnim uvjetima)[2]; budući da siromaštvo roditelja dovodi do siromaštva djece i ozbiljno utječe na djecu u njihovu kasnijem životu; budući da se povećanjem broja žena na tržištu rada može pomoći u rješavanju problema siromaštva i socijalne isključenosti žena;

D. budući da poticanje većeg broja žena da stupe na tržište rada i na njemu ostanu također može pomoći u stvaranju protuteže učincima smanjenja broja radno sposobnih stanovnika koje se predviđa u većini država članica EU-a, a od pomoći bi bilo i smanjenje opterećenja na javne financije i sustave socijalne zaštite, bolje iskorištavanje vještina i sposobnosti žena te poticanje rasta i konkurentnosti;

1. smatra da se muškarce treba ohrabriti i angažirati da promiču jednakost spolova u svim područjima i na svim razinama tržišta rada;

2. poziva države članice i Komisiju da poduzmu korake kojima će se boriti protiv svih oblika višestruke diskriminacije na temelju spola, osigurati primjenu načela nediskriminacije i jednakosti na tržištu rada i u pristupu zapošljavanju i kojima će ponajprije usvojiti mjere socijalne zaštite kojima će se osigurati da plaće i socijalna prava žena, uključujući i mirovine, budu jednake plaćama i socijalnim pravima muškaraca s istim ili sličnim iskustvom koji rade isti posao ili posao iste vrijednosti;

3. poziva na potpunu provedbu Direktive 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada i na njezinu reviziju uz obvezu da poduzeća sastave mjere ili planove za jednakost spolova, uključujući postupke desegregacije te razvijanja sustava i mjera isplate za podupiranje karijera žena;

4. napominje da su žene s invaliditetom ili žene koje ostaju u domu kako bi se brinule za člana obitelji u nerazmjerno velikoj opasnosti od siromaštva;

5. ističe da nije samo izravna diskriminacija temelj i poticaj nejednakim odnosima i strukturama moći između žena i muškaraca, nego i nastavak stereotipičnog predstavljanja muškosti i ženskosti u različitim sektorima i zanimanjima na tržištu rada, a oboje su dugotrajni problemi koji se moraju riješiti;

---

[1] McKay, Sonia; Jefferys, Steve; Paraksevopoulou, Anna; Keles, Janoj. Travanj 2012. *Studija o nesigurnim radnim mjestima i socijalnim pravima 2012.* Provedena u ime Europske komisije.
Rezolucija Europskog parlamenta od 19. listopada 2010. o radu žena na nesigurnim radnim mjestima (SL L C 70E, 8.3.2012., str. 1.).

[2] Save the Children, „Siromaštvo djece i socijalna isključenost u Europi”, Bruxelles, 2014., str. 14.

6. ističe da je diskriminacija na tržištu rada jedan od glavnih uzroka nejednakosti spolova u cijelom društvu i da su jednake prilike u radnom životu te ekonomska neovisnost žena ključne za jednakost spolova u drugim područjima; stoga poziva Komisiju i države članice da predlože snažne mjere protiv diskriminacije na temelju spola na tržištu rada kojima bi se obuhvatili razni aspekti kao što su zapošljavanje, plaća, socijalne naknade i mirovine; nadalje, ističe važnost toga da se pri rješavanju pitanja diskriminacije u obzir uzimaju višestruki i međupodručni oblici diskriminacije s kojima se suočavaju žene s invaliditetom, migrantice, žene pripadnice etničkih manjina, Romkinje, starije žene, samohrane majke i pripadnici LGBTIQ zajednice;

7. smatra da su za smanjenje razlike u plaćama između muškaraca i žena potrebni sudjelovanje većeg broja žena na tržištu rada, veća transparentnost u postupku plaćanja (uključujući podatke za svaki pojedini sektor) i provedba preporuka Komisije o transparentnosti plaća, spolno neutralnim opisima i klasifikaciji poslova, ukidanje prebacivanja tereta dokazivanja na drugu stranu pri borbi s diskriminacijom na temelju spola na radnom mjestu, poštovanje načela jednakih mogućnosti za muškarce i žene, provedba relevantnog zakonodavstva EU-a i ukidanje diferencijacije radne snage temeljene na spolu te snažan naglasak na politikama kojima se promiče usklađivanje privatnog i poslovnog života;

8. ističe da i dalje postoje razlike u plaćama i razvoju karijere među spolovima kada je riječ o ženama koje rade u sektoru IKT-a; ističe da se načelo jednake plaće za jednak rad na istom radnom mjestu kako bi se zajamčile pravedne i poštene plaće dovodi u pitanje, premda je ono jedan od temeljnih stupova socijalne pravde na tržištu rada te bi stoga njegovu zaštitu trebalo postaviti kao prioritet; ponavlja da se ne smije dopustiti da se nejednakosti u pogledu jednakih plaća i razvoja karijere ukorijene u digitalnom gospodarstvu; ističe da će se većim sudjelovanjem žena na tržištu rada i povezanim ulaganjima u politike socijalne uključenosti doprinijeti smanjenju razlika u plaćama žena i muškaraca; također naglašava važnost kolektivnog pregovaranja u gospodarstvu digitalnog tržišta u cilju zaštite kvalitete i sigurnosti radnih mjesta u dobu digitalizacije;

9. smatra da je problem razlike u mirovinama između muškaraca i žena od 39 %[1] u EU-u odlučujući čimbenik rizika za siromaštvo žena koji je potrebno riješiti nizom sveobuhvatnih instrumenata; smatra da je ženama teže akumulirati dovoljan iznos doprinosa i u privatnim i u javnim mirovinskim sustavima uslijed razlike u plaćama, nesigurnih radnih mjesta i slabo plaćenog rada, pružanja neplaćene skrbi i dugotrajnog isključivanja s tržišta rada u tijeku života; ističe važnost suzbijanja neizravne diskriminacije u okviru mirovinskih sustava, i to ne samo u strukovnim sustavima nego i u zakonskim mirovinskim sustavima; poziva države članice da uvedu „bodove za skrb” i za žene i za muškarce kao razdoblja koja nose jednaka mirovinska prava kako bi se osiguralo da osobe koje prekinu rad da se neslužbeno i bez naknade skrbe o uzdržavanim osobama ili članovima obitelji pritom ne budu u nepovoljnom položaju te da se vrijeme provedeno skrbeći se o drugima uračuna u mirovinska prava što bi održavalo njihov doprinos društvu; u tom kontekstu napominje da većinu skrbi u EU-u trenutačno pružaju takvi neslužbeni skrbnici koji za skrb ne primaju naknadu i koji su pod sve većim pritiskom uslijed demografskih promjena i sve većeg broja osoba kojima je potrebna skrb te da su 78 % skrbnika žene;

[1] Rezolucija Europskog parlamenta od 9. rujna 2015. o Izvješću o provedbi, rezultatima i općoj procjeni Europske godine aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti 2012. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0309)

10. napominje da su umirovljenice najugroženija skupina koja često živi u siromaštvu ili im prijeti siromaštvo; poziva države članice da s problemom smanjenja razlike u mirovinama muškaraca i žena postupaju kao s gospodarskim ciljem; poziva države članice da reformiraju mirovinske sustave kako bi mogle neprestano osiguravati dostatne mirovine za sve te smanjiti razlike u mirovinama muškaraca i žena; smatra da instrumenti za rješavanje razlike u mirovinama muškaraca i žena uključuju prilagodbu mirovinskih sustava koja bi osigurala jednakost muškaraca i žena, prilagodbu obrazovanja, planiranje karijere, sustave roditeljskog dopusta i ostale službe koje pružaju podršku roditeljima; poziva države članice da uzmu u obzir dijeljenje mirovinskih prava u slučajevima razvoda i zakonske rastave u skladu s načelom supsidijarnosti; napominje da se programi strukovnih starosnih mirovina sve češće vode u skladu s osiguravateljskim načelima zbog čega bi mogle nastati praznine u pokrivenosti socijalnom zaštitom[1]; naglašava da se Sud Europske unije izjasnio kako se programi strukovnih mirovina također moraju smatrati primicima od rada te da se načelo jednakog postupanja primjenjuje i na te programe;

11. napominje da su žene najčešće zaposlene na nesigurnim i slabo plaćenim radnim mjestima te preko nestandardnih ugovora o radu; napominje da je količina nesvojevoljnog rada na nepuno radno vrijeme još jedna od dimenzija nesigurnog rada koji doprinosi opasnosti od siromaštva i koji se sa 16,7 % popeo na 19,6 %; poziva države članice da pojačaju napore u borbi protiv neprijavljenog rada, nesigurnih radnih mjesta i zloupotrebe netipičnih oblika ugovora, uključujući ugovore bez radnog vremena u nekim državama članicama; ističe činjenicu da visok postotak neprijavljenog rada obavljaju žene, što negativno utječe na prihode žena, njihovo socijalno osiguranje i zaštitu te nepovoljno utječe na BDP EU-a; potiče države članice da uzmu u obzir primjenu preporuka Međunarodne organizacije rada (ILO), kojima je svrha smanjiti udio nesigurnih radnih mjesta[2], kao što su analiziranje i ograničavanje okolnosti u kojima se mogu koristiti ugovori za nesigurna radna mjesta te ograničavanje uzastopnih razdoblja na koje radnici mogu biti zaposleni na takvom ugovoru, nakon čega bi im se trebala dati mogućnost potpisivanja ugovora na neodređeno vrijeme;

12. ističe da su žene, iako su sve kvalificiranije te u smislu obrazovnih postignuća imaju i bolje rezultate od muškaraca, ipak i dalje lošije zastupljene na tržištu rada; stoga ističe potrebu za daljnjim koracima u smjeru sveobuhvatne integracije usklađivanja profesionalnog i privatnog života u donošenje politika o ustanovama za skrb, uvjetima za dopust i fleksibilno radno vrijeme te u sustave poreza i naknada kojima se ne obeshrabruje rad, odnosno pojačani rad, drugog primatelja dohotka;

13. poziva Komisiju da razbije tzv. „stakleni strop” koji ženama stoji na putu ka menadžerskim i rukovodećim položajima; stoga poziva na brzo usvajanje Direktive o ženama u upravnim odborima, što je važan prvi korak prema jednakoj zastupljenosti u javnom i privatnom sektoru, te ističe odgovornost Komisije za donošenje mjera kojima se može pomoći u rješavanju problema zastoja u Vijeću u pogledu zakonodavstva EU-a o transparentnosti i boljoj ravnoteži spolova pri zapošljavanju na položaje na kojima se donose odluke;

14. ističe ulogu poduzetništva kao jednog od putova prema ekonomskoj neovisnosti žena;

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.
[2] Međunarodna organizacija rada, Politike i regulative za borbu protiv nesigurnih radnih mjesta, 2011.

potiče države članice da povećaju dostupnost mogućnosti primjerice dobivanja mikrozajmova kao načina dobivanja financiranja bez prevelikog zaduživanja (lihvarenje) te da povećaju obaviještenost o takvim mogućnostima;

15. ističe da je usklađivanje poslovnog i privatnog života ključno za postizanje jednakosti među spolovima; stoga poziva Komisiju i države članice da bez odgode daju prijedloge za direktive o rodiljnom dopustu te dopustu za njegovatelje te da ojačaju zakonodavstvo o očinskom dopustu; ističe da nepostojanje dostupne, cjenovno pristupačne i visokokvalitetne skrbi o djeci i pomoćnih usluga za djecu pridonosi razlici u zapošljavanju između spolova, razlici u plaćama i povezanoj razlici u mirovinama te nerazmjerno velikom broju žena na nesigurnim radnim mjestima koje žive u siromaštvu ili im prijeti siromaštvo; ističe da se to događa prije svega u kućanstvima s jednom osobom na čelu, najčešće ženom; u tom pogledu posebno ističe važnost ostvarivanja ciljeva iz Barcelone o skrbi za djecu; naglašava da su ti ciljevi prvotno postavljeni za godinu 2020., ali da ih još uvijek većina država članica nije ispunila; potiče države članice da povećaju prisutnost žena na tržištu rada mjerama usmjerenima na poboljšanje usklađenosti poslovnog i privatnog života te da osobito povedu računa o teškim obiteljskim situacijama i provedu potrebna i korisna poboljšanja pristupa uslugama skrbi o djeci i pomoćnim uslugama za djecu tako što će primjerice povećati izdatke za usluge skrbi o djeci i/ili subvencionirati kućanstva, poticati doprinose poslodavaca za troškove skrbi o djeci, bolje koristiti sredstva EU-a i naći nadahnuće u najboljim praksama pojedinih država članica;

16. smatra da je siromaštvo djece povezano sa siromaštvom žena i stoga poziva države članice da provedu preporuku o siromaštvu i dobrobiti djece[1] te da se posluže okvirom za praćenje utemeljenom na pokazateljima već obuhvaćenima u toj preporuci;

17. pozdravlja glasovanje Parlamenta o pozivanju Komisije i država članica da pokrenu program jamstva za djecu kako bi svako dijete koje živi u siromaštvu imalo pristup besplatnoj zdravstvenoj skrbi, besplatnom obrazovanju, besplatnoj skrbi o djeci, pristojnim uvjetima stanovanja i odgovarajućoj prehrani[2];

18. smatra da uslijed politika štednje dolazi do reprivatizacije skrbi što ne ograničava samo pristup uslugama skrbi nego i povećava opterećenje žena u pogledu brige za djecu i brige za starije osobe i osobe s invaliditetom tako što prebacuje odgovornost za skrb s društva na žene; poziva države članice da ponovno počnu pružati visokokvalitetne i pristupačne javne usluge kao što su skrb za djecu i skrb za osobe s invaliditetom te starije osobe;

19. napominje da nedostatak cjenovno pristupačne i visokokvalitetne skrbi i potpore za osobe s invaliditetom, starije osobe i druge uzdržavane osobe ne smanjuje samo pristup uslugama skrbi, nego i znatno povećava opterećenje žena; napominje da su rezovima u području javnih usluga i socijalne infrastrukture još uvijek neproporcionalno snažnije pogođene žene i da oni štetno utječu na sudjelovanje žena na tržištu rada, zbog čega se povećava opasnost koja ženama prijeti od siromaštva i socijalne isključenosti; poziva države članice da osiguraju pružanje visokokvalitetnih i pristupačnih javnih usluga kao što su skrb za djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe, između ostalog poboljšavanjem

[1] Preporuka Europske komisije o ulaganju u djecu: prekidanje kruga prikraćenosti, Bruxelles, 20.2.2013. C(2013)0778.
[2] Rezolucija Europskog parlamenta od 24. studenoga 2015. o smanjenju nejednakosti s posebnim naglaskom na siromaštvo djece (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0401).

privlačnosti zapošljavanja u sektoru zdravstvenih i socijalnih usluga privlačnijom i za žene i za muškarce, a posebice za mlade;

20. naglašava ključnu ulogu visokokvalitetnih javnih službi, posebno za žene, jer su žene ovisnije o takvim službama; ističe da su za borbu protiv siromaštva važne opće dostupne, visokokvalitetne, cjenovno pristupačne te pogodno smještene javne usluge koje se razvijaju u skladu s potražnjom;

21. ističe potrebu za poduzimanjem odlučnih napora u borbi protiv obiteljskog nasilja, posebice nasilja nad ženama; napominje da ekonomska neovisnost žena ima ključnu ulogu u njihovim životima te u mogućnosti bijega iz situacija obiteljskog nasilja te da ženama koje su iskoristile svoj plaćeni dopust prijeti gubitak radnog mjesta i ekonomske neovisnosti; napominje da su nedavnim uvođenjem plaćenog dopusta u slučajevima obiteljskog nasilja u Australiji i SAD-u zaštićena radna mjesta mnogih dok su se nosili s posljedicama obiteljskog nasilja tako što se tim osobama dalo vremena za liječničke preglede, davanje iskaza na sudu i ostale dužnosti koje se u takvim slučajevima moraju ispuniti; poziva Komisiju i države članice da ispitaju izvedivost te moguće ishode uvođenja sustava plaćenog dopusta za žrtve obiteljskog nasilja i osobe koje su ga preživjele u situacijama u kojima žrtvama nedostatak plaćenog dopusta predstavlja prepreku zadržavanju radnog mjesta, štiteći pritom njihovu privatnost, da uvedu daljnje mjere za podizanje svijesti o problemu obiteljskog nasilja te pomognu žrtvama tog nasilja, da promiču njihovu bolju obaviještenost i bolju obranu njihovih prava te da štite njihovu ekonomsku neovisnost;

22. poziva Komisiju i države članice da osiguraju korištenje strukturnih i investicijskih fondova, posebice Europskog socijalnog fonda (ESF) te Europskog fonda za strateška ulaganja, za poboljšanje obrazovanja i osposobljavanja u cilju poboljšanja pristupa tržištu rada i borbe protiv nezaposlenosti, siromaštva i socijalne isključenosti žena; naglašava da je 20 % ESF-a dodijeljeno mjerama socijalne uključenosti i da bi se projekti iz područja socijalnih inovacija mogli aktivnije iskoristiti kako bi se podržale inicijative kao što su mali lokalni projekti usmjereni na osnaživanje žena koje se suočavaju sa siromaštvom i socijalnom isključenošću; potiče države članice da provode više informacijskih kampanja o prilikama za sudjelovanje u projektima koje financira EU;

23. poziva Komisiju i države članice da provode načelo jednakosti spolova u proračunskom planiranju kako bi osigurale da se pri donošenju odluka vezanih za proračun uzima u obzir i dimenzija spola te da se rješava problem različitih utjecaja;

24. poziva na učinkovito razvijanje pokazatelja siromaštva i socijalne isključenosti žena na temelju pokazatelja razvijenih 2007. godine[1];

25. poziva države članice da u borbi protiv siromaštva surađuju s nevladinim organizacijama koje uspješno rade u područjima pogođenima krajnjim siromaštvom i koje posjeduju dragocjeno znanje i iskustvo u lokalnim zajednicama; poziva države članice da podupru učinkovitu suradnju na lokalnoj razini;

[1] Vijeće Europske unije (zapošljavanje, socijalna politika, zdravlje i pitanja potrošača), „Pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje u državama članicama i institucijama EU-a – pokazatelji koji se odnose na žene i siromaštvo„ – Nacrt zaključaka Vijeća, prosinac 2007., 13947/07 ADD.

26. poziva države članice i Komisiju da, radi poticanja jednakog postupanja, u ostvarivanje jednakosti spolova uključe socijalne partnere (sindikate i poslodavce) i civilno društvo, uključujući tijela zadužena za pitanja jednakosti spolova; naglašava da se socijalnim dijalogom treba obuhvatiti praćenje i promicanje praksi jednakosti spolova na radnom mjestu, uključujući fleksibilne radne uvjete, radi lakšeg usklađivanja poslovnog i privatnog života; ističe važnost kolektivnih ugovora u borbi protiv diskriminacije i promicanju jednakosti žena i muškaraca na radnom mjestu te drugih instrumenata kao što su kodeks ponašanja, istraživanje ili razmjena iskustava i dobrih praksi u području jednakosti spolova.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	16.3.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 44 –: 4 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

28.1.2016

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za prava žena i jednakost spolova

o siromaštvu: rodna perspektiva
(2015/2228(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Silvia Costa

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za prava žena i jednakost spolova da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

A. budući da su se u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i Programu za održivi razvoj do 2030. vlade obvezale na to da će zajamčiti da svi dječaci i djevojčice završe potpuno osnovno obrazovanje; budući da je u ožujku 2015. na Međunarodni dan žena Parlament organizirao događaj naslovljen „Osnaživanje djevojčica i žena obrazovanjem”; budući da je obrazovanje, i formalno i informalno, ključno za prevladavanje marginalizacije i višestrukih oblika diskriminacije jer se njime omogućuje dijalog, otvorenost i razumijevanje među zajednicama te jačaju marginalizirane zajednice;

B. budući da je jedan od ciljeva strategije Europa 2020. smanjiti broj Europljana koji žive ispod nacionalnih granica siromaštva kako bi se do 2020. godine iz siromaštva izvuklo više od 20 milijuna ljudi;

C. budući da je u ciljeve strategije Europa 2020. uvršteno smanjenje stope ranog napuštanja školovanja na razinu ispod 10 %;

D. budući da je jedan od ciljeva strategije Europa 2020. zajamčiti da 40 % osoba u dobi od 30 do 34 godine ima sveučilišno obrazovanje, dok je danas prosjek 37,9 %; budući da je taj prosjek za žene veći od 42,3 %, a za muškarce iznosi 33,6 %;

E. budući da u EU-u prosječno 11 % osoba sudjeluje u obrazovanju odraslih u usporedbi s ciljem strategije Europa 2020. koji iznosi 15 % te da u takvom obrazovanju manje sudjeluju žene, uglavnom zbog toga što ne mogu uskladiti te aktivnosti s potrebom za pomirenjem poslovnog i privatnog života;

F. budući da cilj obrazovanja za rodnu jednakost mora biti borba protiv „feminizacije siromaštva” tako da se prevladaju rodni stereotipi te da ono mora rezultirati većom

zastupljenošću žena i djevojčica te drugih rodova u gospodarstvu, društvu i politici;

G. budući da se zbog mjera štednje i reformi nacionalnih tržišta rada koje provode države članice povećalo siromaštvo, stopa siromaštva i broj nesigurnih i nekvalitetnih radnih mjesta; budući da te mjere i reforme najviše pogađaju žene;

H. budući da je zbog izravnih i neizravnih troškova školovanja siromaštvo glavni faktor kad je riječ o jednakom pristupu obrazovanju;

I. budući da gospodarska kriza posebno pogađa žene i da povećava rizik od njihova siromaštva;

J. budući da vršnjačko nasilje snažno utječe na uspješnost u obrazovanju te da psihički različito utječe na dječake i djevojčice te na njihov uspjeh;

K. budući da strukovno osposobljavanje i daljnja izobrazba doprinose ulasku na tržište rada;

1. naglašava da je jednak pristup financijski prihvatljivoj skrbi za djecu od ključne važnosti za očuvanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života te da će se takvim pristupom spriječiti da žene moraju raditi na nepuno radno vrijeme ili na pola radnog vremena ili da uopće ne rade te ističe da je pristup besplatnom visokokvalitetnom obrazovanju temelj jednakih mogućnosti za dječake i djevojčice i izlaska iz začaranog kruga siromaštva, posebno za žene;

2. napominje da obrazovanje i kultura imaju ključnu ulogu u osporavanju i mijenjanju stavova i stereotipa te da ženama i djevojčicama omogućuje postizanje jednakosti;

3. naglašava da je rodna diskriminacija čak relevantniji faktor zbog kojeg su djevojčice u nepovoljnijem položaju u pogledu pristupa obrazovanju, ali i u pogledu konačnog cilja obrazovanja koji se mora sastojati od poticanja razvoja njihove osobnosti, kompetencija i samopoštovanja, mentalnih i tjelesnih sposobnosti poticanjem njihovih potencijala;

4. naglašava hitnu potrebu da se premoste razlike između visoke razine obrazovnih postignuća žena u EU-u i profesionalnih mogućnosti koje im se potom nude, što rezultira gubitkom za cijelo društvo;

5. naglašava da je za obrazovne aktivnosti i mogućnosti, uz one koje nudi formalno obrazovanje, posebno za djevojčice, važno zajamčiti potporu i ulaganja te djevojčicama omogućiti stjecanje mekih vještina i transverzalnih kvalifikacija kako bi se doprinijelo razvoju europskog građanstva; također naglašava važnost neformalnog obrazovanja kako bi se nekvalificirane osobe i osobe kojima prijeti siromaštvo privukle u svijet obrazovanja i rada;

6. naglašava da je potrebno proširiti strukovno obrazovanje, daljnju izobrazbu i druge oblike osposobljavanja i usmjeravanja za odrasle, posebno za žene, kako bi se olakšala njihova integracija na tržište rada i tako smanjio rizik od siromaštva;

7. naglašava da se pod rodnom jednakošću u obrazovanju podrazumijeva da se djevojčicama i dječacima te ženama i muškarcima pružaju jednake prilike i da se prema njima jednako postupa u pogledu pristupa visokokvalitetnom obrazovanju te njegova procesa i ishoda

kao i pozitivne mjere kojima se omogućuje prevladavanje strukturne, kulturne i intersekcijske rodne nejednakosti tako da se žene i djevojčice mogu osnažiti obrazovanjem; ističe da je nezaposlenost žena i dalje veća od nezaposlenosti muškaraca iako žene predstavljaju 60 % svih osoba sa sveučilišnom diplomom u EU-u; stoga naglašava da su potrebna trajna rješenja na temelju kojih će rodna jednakost postati ključni element u politikama za profesionalno usmjeravanje, očuvanje radnih mjesta i poticanje rasta;

8. naglašava važnost osposobljavanja nastavnika kako bi oni mogli prepoznati utjecaj rodnih uloga i rodnih stereotipa te važnost njihova sprečavanja; naglašava da je potrebno ispitati u kojoj se mjeri rodni stereotipi suzbijaju u učionici;

9. poziva države članice i Komisiju da uklone prepreke za pristup formalnom i informalnom obrazovanju te cjeloživotnom učenju postizanjem više razine osviještenosti, poboljšanjem usmjeravanja te pružanjem financijske i druge potpore poput skrbi o djeci i starijim osobama kako bi i žene i muškarci mogli sudjelovati u cjeloživotnom učenju, usvajanjem međugeneracijskog pristupa te jačanjem uloge europskih institucija;

10. podsjeća na to da je na svim razinama obrazovnog sustava potrebna rodno osviještena politika te naglašava da je u pogledu tehničkih predmeta potrebno suzbijati stereotipe kojima se sužava izbor zanimanja za djevojčice; prima na znanje važnost zastupljenosti žena u odlučivanju u obrazovnim institucijama, uključujući škole i sveučilišta;

11. naglašava da žene i djevojčice mogu slobodno odlučivati o svojem obrazovanju, profesionalnom životu i karijeri;

12. izražava zabrinutost zbog toga što su žene koje imaju djecu diskriminirane na radnom mjestu jer su majke, a ne zato što su manje uspješne od svojih kolega; poziva države članice da aktivno promiču pozitivnu sliku zaposlenih majki te da se bore protiv pojave „kažnjavanja majčinstva”, što je praksa koju potvrđuju brojna istraživanja;

13. poziva na uspostavu mehanizama financiranja kojima će se poticati ostvarenje jednake zastupljenosti u područjima u kojima postoji nejednaka rodna zastupljenost te naglašava potrebu za podacima raščlanjenima po spolu kako bi se bolje razumjela situacija djevojčica, dječaka, muškaraca i žena te da bi se stoga učinkovitije moglo rješavati pitanje nejednake zastupljenosti; traži od Komisije da pripremi pregled raščlanjen po dobi i spolu o sudjelovanju u europskim programima mobilnosti u obrazovanju kao što su Erasmus+, Kreativna Europa i Europa za građane;

14. ističe da je u svim državama članicama rizik od siromaštva i socijalne isključenosti među djecom snažno povezan s razinom obrazovanja njihovih roditelja i skrbnika, a posebno majki, položajem roditelja na tržištu rada i njihovim socijalnim stanjem te s javnim uslugama za pomoć obiteljima; naglašava da je nedostatak obrazovanja glavni faktor rizika od siromaštva i socijalne isključenosti djece; napominje da niz faktora povezanih s obitelji, kao što su nestabilnost u obitelji, način života, samohranost roditelja, loši životni uvjeti, tjelesni i mentalni zdravstveni problemi te nasilje u obitelji, štoviše može povećati vjerojatnost da će mladi prerano napustiti školu i osposobljavanje;

15. poziva Komisiju i države članice da ulažu u formalno i informalno obrazovanje te cjeloživotno učenje kako bi se suzbijalo siromaštvo i povećala zastupljenost žena u

područjima u kojima tradicionalno dominiraju muškarci poput znanosti, tehnologije, inženjerstva, matematike i poduzetništva, što obuhvaća pozitivne ženske uzore i mreže uzajamnog mentorstva, čime se prevladavaju rodni stereotipi i predrasude;

16. ističe da siromaštvo može svjesno ili nesvjesno utjecati na odabir obrazovanja dječaka i djevojčica s obzirom na to da novac ima bitnu ulogu; stoga naglašava da savjetovanje obitelji koje provodi osoblje za obrazovno usmjeravanje ima važnu ulogu u tome da dječacima i djevojčicama omogući iskorištavanje njihova punog potencijala pomažući im da donesu ispravnu odluku o obrazovanju;

17. naglašava da je sport važan za formiranje karaktera i usađivanje vrijednosti kojima se mogu prevladati predrasude i stererotipi koji žene i muškarce sprečavaju da se razviju u skladu s vlastitim očekivanjima i individualnim sposobnostima;

18. poziva države članice da veću pozornost posvete važnosti dobrog tjelesnog odgoja oba spola te preporučuje da izrade strategije potrebne za postizanje tog cilja;

19. ističe važnost obrazovanja kroz sport te potencijalne vrijednosti sporta da pomogne socijalno ugroženim mladima ljudima da se vrate na pravi put te poziva države članice i sportske ustanove da na natjecanjima promiču politike jednakosti;

20. posebno podsjeća na pravo djece migranata i izbjeglica, i dječaka i djevojčica, na obrazovanje, što je jedan od prioriteta europskih društava; stoga naglašava da bi u svjetlu kontinuirane migrantske krize i na razini EU-a i na nacionalnoj razini trebalo poduzeti hitne mjere u području obrazovanja migranata; naglašava da je obrazovanje od ključne važnosti za integraciju i zapošljivost te da bi zbog nacionalnih sustava koji se ne mogu suočiti s tim izazovom moglo doći do daljnje kulturne segregacije i većih socijalnih podjela; ističe da pristup obrazovanju, i u izbjegličkim kampovima i u gradovima koji su ih primili, uz ispunjavanje potrebnih standarda kvalitete te lingvističku i psihološku pomoć, ne smije biti doveden u pitanje zbog birokratskih i administrativnih pitanja o priznavanju izbjegličkog statusa;

21. podsjeća da su žene i djeca migranti među najugroženijim skupinama te da su izloženi visokom riziku od ekonomske i socijalne isključenosti u smislu ograničenog pristupa uslugama primarne zdravstvene zaštite i primjerenom stanovanju;

22. naglašava da je važno da muškarci i dječaci aktivno sudjeluju u raspravama o pitanju rodne jednakosti te da se formalnim i informalnim obrazovanjem i programima cjeloživotnog učenja o rodnoj jednakosti moraju također obuhvatiti dječaci i muškarci kako bi se doprinijelo prevladavanju socijalne isključenosti i diskriminacije koje pogoršavaju siromaštvo žena;

23. naglašava da bi u svim obrazovnim politikama koje su uvedene kako bi se riješilo pitanje povezanosti rodne jednakosti i siromaštva poseban naglasak trebalo staviti na žene i skupine koje trpe višestruku diskriminaciju;

24. ističe da u usporedbi s djevojčicama postoji dvaput veća vjerojatnost da će dječaci po završetku škole imati niske ili nikakve kvalifikacije, no čini se da se uspješnost u obrazovanju može bolje prognozirati na temelju socioekonomskog stanja i položaja nego samo na temelju spola; zato se pri uspostavljanju visokokvalitetnih obrazovnih

mogućnosti za sve potrebno usredotočiti na socijalne i gospodarske izazove te poziva na to da se pruži odgovarajuća obrazovna potpora kako bi uklonila ta neravnoteža;

25. naglašava važnost cjeloživotnog učenja kako bi se pružile nove mogućnosti odraslim osobama koje su morale ranije napustiti školovanje ili čiji prvobitni izbor obrazovanja nije omogućio ostvarivanje njihova potencijala ili njihovih ambicija;

26. poziva Komisiju i države članice da mladima i odraslima zajamče pristup programima stručnog osposobljavanja te da promiču te programe; ističe da pomoć Europskog socijalnog fonda ima važnu ulogu u zapošljavanju jer se iz tog fonda financiraju politike osposobljavanja te poziva države članice i lokalne vlasti da potiču njegovu upotrebu;

27. naglašava doprinos volonterskih organizacija i tercijarnog sektora u tom području te poziva države članice da podrže njihove napore; podsjeća da žene, na primjer, u velikoj mjeri sudjeluju u dobrovoljnim aktivnostima, među ostalim i u obrazovanju, te u podržavanju i poboljšanju obrazovnih mogućnosti izbjeglica i djece kojoj su uskraćena prava;

28. ističe da je zbog financijske krize iz 2008. usporen napredak žena na tržištu rada kao i njihov pristup tržištu rada, na kojem gube utrku s jednako kvalificiranim muškarcima; poziva Komisiju da poduzme mjere kako bi se zajamčila jednakost u napredovanju te time spriječilo da žene napreduju sporije i da im prijeti siromaštvo; poziva na to da se, radi većeg broja žena u svim područjima rada i jamčenja jednakih mogućnosti, donesu posebne mjere potpore kojima će se omogućiti da žene usklade posao i osposobljavanje te istodobno dijele obiteljske obveze sa supružnicima;

29. smatra da je sudjelovanje djevojčica u životu škole preduvjet za suzbijanje ranog napuštanja školovanja s obzirom na to da djevojčice stječu samopouzdanje kad imaju mogućnost aktivno utjecati na pozitivne promjene u svojem životu i životu ljudi oko sebe; napominje da takvo sudjelovanje djevojčica može pomoći i u promjeni javnog mišljenja o tome kakve su njihove sposobnosti te omogućiti da ih se smatra građankama i aktivnim članicama društva kad je riječ o poštovanju individualnih prava.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.1.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 24 –: 4 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	19.4.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 25 –: 2 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Julia Reid, Marco Zanni

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Korišteni znakovi:
+ : za
- : protiv
0 : suzdržani